

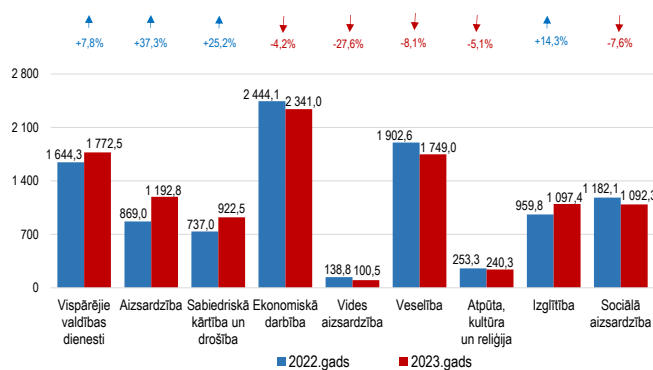
2023.gada valsts budžeta izdevumu izpilde

2023.gadā valsts pamatbudžeta izdevumos atbilstoši funkcionālajām kategorijām, salīdzinot ar 2022.gadu, veidojās būtisks pieaugums izdevumu funkcijai "Aizsardzība" (323,8 milj. eiro jeb 37,3%), kas galvenokārt saistīts ar Nacionālo bruņoto spēku (NBS) noslēgto līgumsaistību izpildi, starptautiskās sadarbības līgumu izpildi un NBS spēju attīstības projektu realizāciju, kā arī papildu finansējuma piešķiršanu 200 milj. eiro apmērā valsts drošības stiprināšanas pasākumiem.

2023.gadā valsts pamatbudžeta izdevumos atbilstoši funkcionālajām kategorijām, salīdzinot ar 2022.gadu, veidojās būtisks pieaugums izdevumu funkcijai "Sabiedriskā kārtība un drošība" (185,5 milj. eiro jeb 25,2%), kas galvenokārt saistīts ar papildu piešķirto finansējumu, lai segtu izdevumus, kas saistīti ar prioritāri izbūvējamajiem valsts robežas joslas posmiem uz valsts sauszemes robežas gar Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas un Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts robežu, kā arī lai segtu izdevumus, kas saistīti ar speciālo ugunsdzēsības un glābšanas transportlīdzekļu iegādi, jaunā cietuma Liepājā un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta depo – katastrofu pārvaldības centru būvniecību, un izdevumu palielinājumu atbildībai iekšlietu un tieslietu resorā nodarbinātajām amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kas nodrošina valsts iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu.

Pieaugums bija arī izdevumu funkcijai "Izglītība" (137,6 milj. eiro jeb 14,3%), kas galvenokārt saistīts ar pedagogu zemākās mēneša algas likmes palielinājumu, finansējuma piešķiršanu pedagogu darba samaksai, lai nodrošinātu atbalstu pārejai uz mācībām valsts valodā mazākumtautību skolēniem, kā arī finansējuma piešķiršanu pedagogu darba samaksai, lai nodrošinātu Ukrainas civiliedzīvotāju, kuri reģistrēti Valsts izglītības informācijas sistēmā uz 2023.gada 1.septembri, izglītīšanu.

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām*, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējo gadu

* bruto summas, neieskaitot teritoriju un mājokļu apsaimniekošanu (06.000)

Savukārt izdevumu samazinājums bija funkcijai "Vides aizsardzība" (38,3 milj. eiro jeb 27,6%), kas galvenokārt saistīts ar to, ka 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, ir samazinājies pašvaldībām papildu piešķirtais finansējums, lai nodrošinātu atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem un māsaimniecībām apkures izdevumu kompensēšanai saistībā ar strauju energoresursu cenu pieaugumu.

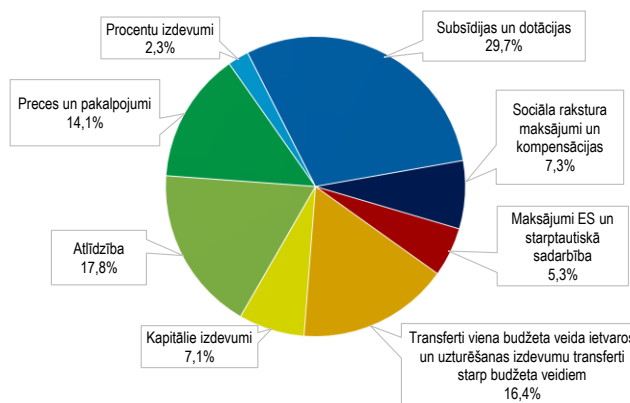
Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām

2023.gadā valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai bija 8 628,5 milj. eiro, savukārt izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai bija 1 943,0 milj. eiro.

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai 2023.gadā bija 8 628,5 milj. eiro, kas ir par 167,0 milj. eiro jeb 1,9% mazāk nekā 2022.gadā.

Izdevumi (bruto) pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, % no izdevumiem kopā

Lielākā daļa izdevumu pamatfunkciju īstenošanai 2023.gadā tika veikti ekonomiskās klasifikācijas kodā – subsīdijas un dotācijas (29,7%) un transferti viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferti starp budžeta veidiem (16,4%), savukārt vismazākā daļa izdevumu pamatfunkciju īstenošanai tika veikti procentu izdevumiem (2,3%).

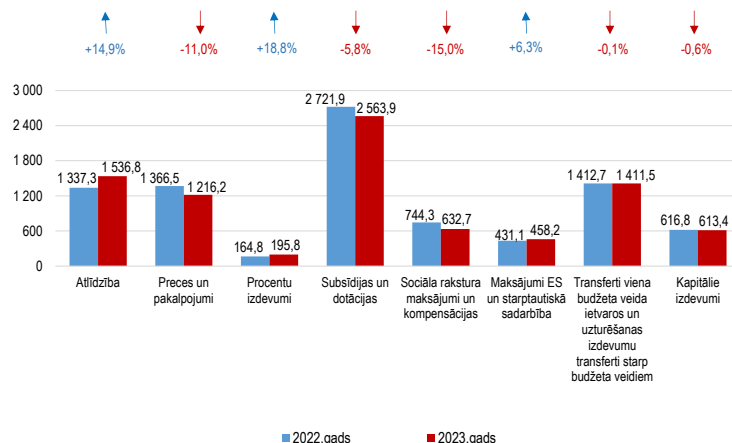
Izdevumos atbilstoši ekonomiskajām kategorijām pamatfunkciju īstenošanai izdevumu pieaugums 2023.gadā bija **atbildzībai**, kas, salīdzinot ar 2022.gadu, palielinājās par 199,5 milj. eiro jeb 14,9%. Izdevumu pieaugums galvenokārt skaidrojams ar:

- atbildzības pieaugumu NBS personālam saistībā ar izmaiņām normatīvajos aktos;
- atbildzības pieaugumu iekšlietu un tieslietu resorā nodarbinātajām amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kas nodrošina valsts iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu;
- papildu piešķirto finansējumu Valsts ieņēmumu dienesta kapacitātes stiprināšanai, kā arī motivējoša un konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanai.

Savukārt izdevumi **precēm un pakalpojumiem** 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, samazinājās par 150,3 milj. eiro jeb 11,0%. Izdevumu samazinājums galvenokārt skaidrojams ar to, ka Ekonomikas ministrijai tika piešķirts papildu finansējums energoapgādes drošuma rezervju iegādei tikai 2022.gadā.

Procentu izdevumi 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, palielinājās par 31,0 milj. eiro jeb 18,8%, ko galvenokārt noteica lielāki procentu maksājumi par uzņemtajām ārējā parāda saistībām.

Izdevumi (bruto) pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

2023.gada valsts budžeta izdevumu izpilde

Izdevumi sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, samazinājās par 111,6 milj. eiro jeb 15,0%, kas galvenokārt skaidrojams ar to, ka ir samazinājies Labklājības ministrijai papildu piešķirtais finansējums, lai atbalstītu iedzīvotājus energoresursu sadārdzināšanās laikā.

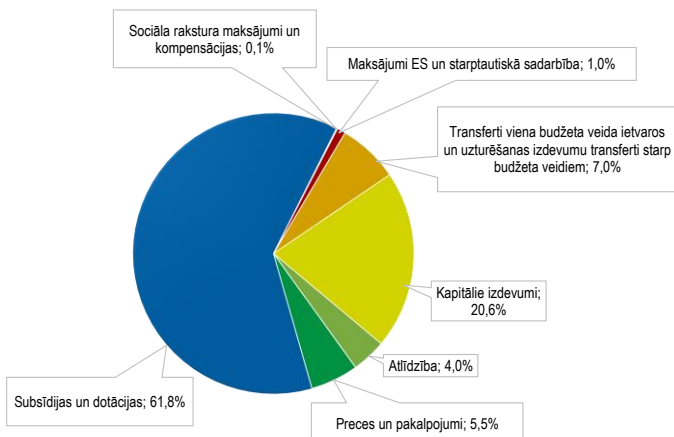
Savukārt izdevumu izmaiņas atbilstoši ekonomiskajām kategorijām 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, bija:

- **subsīdijām un dotācijām** samazinājās par 158,0 milj. eiro jeb 5,8%;
- **kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai** palielinājās par 27,1 milj. eiro jeb 6,3%;
- **transfertiem viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transfertiem starp budžeta veidiem** samazinājās par 1,2 milj. eiro jeb 0,1%;
- **kapitālajiem izdevumiem** samazinājās par 3,4 milj. eiro jeb 0,6%.

Valsts pamatbudžeta izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai

Valsts pamatbudžeta izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2023.gadā bija 1 943,0 milj. eiro, kas ir par 559,0 milj. eiro jeb 40,4% vairāk nekā 2022.gadā.

Izdevumi (bruto) ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, % no izdevumiem kopā

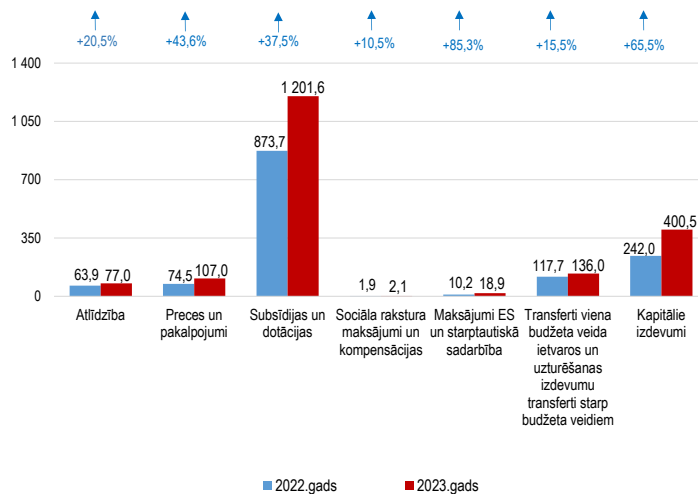

Lielākā daļa izdevumu ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2023.gadā tika veikti ekonomiskās klasifikācijas kodā – subsīdijas un dotācijas (61,8%) un kapitālie izdevumi (20,6%), savukārt mazākā daļa izdevumu – sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām (0,1%) un kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai (1,0%).

Izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, palielinājās:

- **atlīdzībai** par 13,1 milj. eiro jeb 20,5%;
- **precēm un pakalpojumiem** par 32,5 milj. eiro jeb 43,6%;
- **subsīdijām un dotācijām** par 327,9 milj. eiro jeb 37,5%;
- **sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām** par 0,2 milj. eiro jeb 10,5%;
- **transfertiem viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transfertiem starp budžeta veidiem** par 18,3 milj. eiro jeb 15,5%.

Izdevumi (bruto) ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

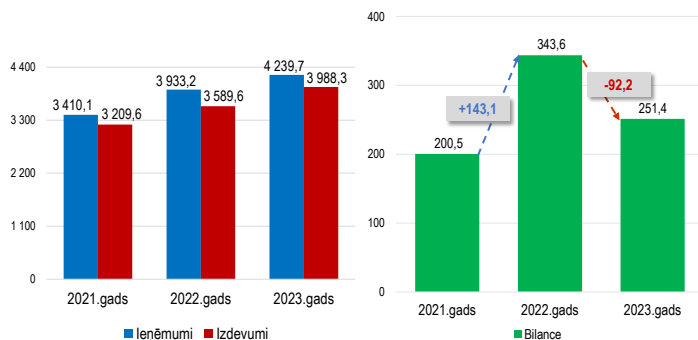
2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, izdevumi kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai palielinājās par 8,7 milj. eiro jeb 85,3%. Izdevumu palielinājums skaidrojams ar ES robežu pārvaldības programmas Centrālāzijā projekta "Robežu pārvaldības Centrālāzijā un Afganistānā 10.posms (BOMCA 10)" īstenošanu un Eiropas infrastruktūras savienības instrumenta (CEF) projekta "Latvijas un Igaunijas atkrastes vēja enerģijas kopprojekts ELWIND" īstenošanu.

Salīdzinot ar 2022.gadu, 2023.gadā izdevumi kapitālajiem izdevumiem palielinājās par 158,5 milj. eiro jeb 65,5%, kas galvenokārt saistīts ar Rail Baltica projekta īstenošanu, valsts reģionālo un vietējo autoceļu tīkla uzlabošanu, kā arī veiktajiem avansa maksājumiem un atmaksām Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai sabiedriskā transporta un energoefektivitātes jomā.

Valsts speciālais budžets

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumi 2023.gadā veidoja 4 239,7 milj. eiro, kas, salīdzinot ar 2022.gadu, ir par 306,5 milj. eiro jeb 7,8% vairāk, savukārt izdevumi bija 3 988,3 milj. eiro, kas ir par 398,7 milj. eiro jeb 11,1% vairāk.

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets kopā*, milj. eiro

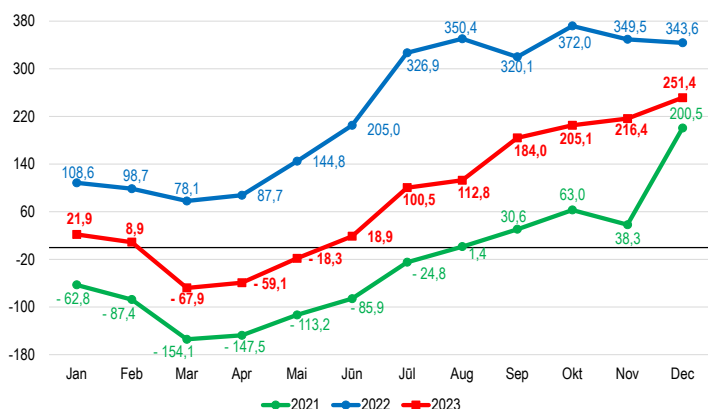

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumu pieaugumu galvenokārt ietekmēja pensiju, kā arī pabalstu/atlīdzību vidējo apmēru mēnesī palielināšanās saistībā ar 2023.gada oktobrī veikto indeksāciju, un pensiju/pabalstu/atlīdzību saņēmēju skaita palielināšanās.

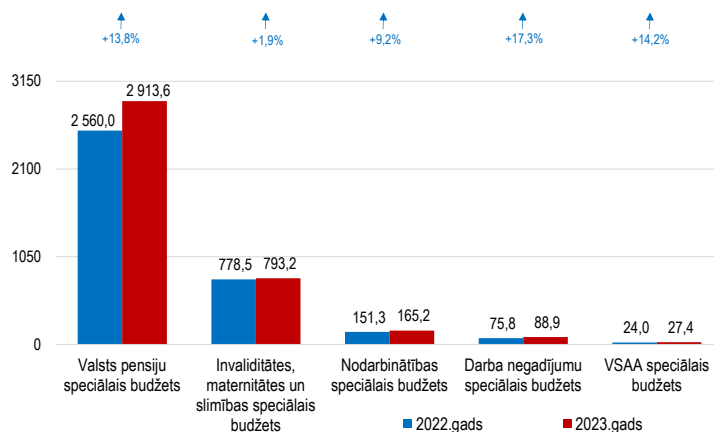
2023.gada valsts budžeta izdevumu izpilde

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta finansiālā bilance (bruto) uzkrājošās vērtībās, milj. eiro

2023.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumi pārsniedza izdevumus, veidojot valsts sociālās apdrošināšanas budžetā finansiālo pārpalikumu 251,4 milj. eiro apmērā. Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2023.gadam un budžeta ietvaru 2023., 2024. un 2025.gadam" valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā 2023.gadā tika plānots finansiālais pārpalikums 113,7 milj. eiro apmērā.

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets kopā*, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, **valsts pensiju speciālajā budžetā** izdevumi palielinājušies par 353,6 milj. eiro jeb 13,8%, kas galvenokārt saistīts ar veikto pensiju indeksāciju 2023.gada oktobrī, kā rezultātā izraisot vecuma pensijas apmēra palielināšanos par 69,51 eiro vidēji mēnesī jeb 14,5%, pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā apmēra palielināšanos par 39,59 eiro vidēji mēnesī jeb 14,4%, apbedīšanas pabalsta apmēra palielināšanos par 134,32 eiro vidēji mēnesī jeb 16,5%, kā arī ar pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 43,95 eiro jeb 20,7 procentiem.

Savukārt **invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā** izdevumi palielinājās par 14,7 milj. eiro jeb 1,9 procentiem. Izdevumi palielinājušies galvenokārt invaliditātes pensijas izmaksai par 32,7 milj. eiro jeb 14,2% saistībā ar pensijas vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 34,60 eiro jeb 13,1% un pensijas saņēmēju skaita palielināšanos par 691 personu vidēji mēnesī jeb 0,9%, vecāku pabalsta izmaksai par 6,2 milj. eiro jeb 4,9% saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 73,80 eiro jeb 13,8%, kā arī maternitātes pabalsta izmaksai par 2,9 milj. eiro jeb 72,5% saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 173,47 eiro jeb 38,9% un pabalsta saņēmēju skaita palielināšanos par 182 personām vidēji mēnesī jeb 24,2 procentiem.

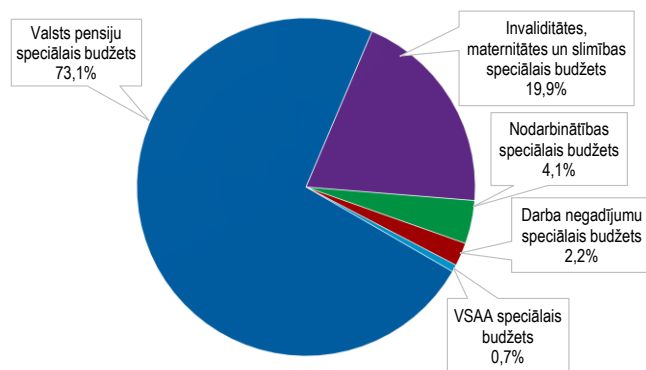
2023.gadā **nodarbinātības speciālajā budžetā** izdevumi, salīdzinot ar 2022.gadu, palielinājās par 13,9 milj. eiro jeb 9,2%, ko galvenokārt ietekmēja bezdarbnieka pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 58,93 eiro jeb 15,9 procentiem.

Darba negadījumu speciālajā budžetā izdevumi 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, pieauga par 13,1 milj. eiro jeb 17,3%, ko galvenokārt ietekmēja atlīdzības par darb spēju zaudējumu vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 55,49 eiro jeb 12,9% un atlīdzības saņēmēju skaita palielināšanās par 468 personām vidēji mēnesī jeb 3,8%, kā arī slimības pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 225,34 eiro jeb 13,2% un pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 25 personām vidēji mēnesī jeb 4,6 procentiem.

Savukārt **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) speciālajā budžetā** izdevumi 2023.gadā, salīdzinot ar 2022.gadu, pieauga par 3,4 milj. eiro jeb 14,2 procentiem.

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets sadalījumā pa izdevumu veidiem*, % no sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumiem kopā

% no sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumiem kopā

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

Vislielāko izdevumu daļu 2023.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā veidoja valsts pensiju speciālais budžets 2 913,6 milj. eiro jeb 73,1% un otru lielāko daļu veidoja invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets 793,2 milj. eiro jeb 19,9 procentus. Nodarbinātības speciālais budžets veidoja 165,2 milj. eiro jeb 4,1%, savukārt darba negadījumu speciālais budžets – 88,9 milj. eiro jeb 2,2 procentus. Vismazāko izdevumu daļu 27,4 milj. eiro jeb 0,7% veidoja VSAA izdevumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu sociālās apdrošināšanas budžeta administrēšanu, reģistrētu sociāli apdrošinātās personas un viņu iemaksas sociāli apdrošinātās personas kontos, kā arī lai sniegtu iedzīvotājiem sociālās apdrošināšanas pakalpojumus un individuālas konsultācijas par sociālās apdrošināšanas un sociālās palīdzības pakalpojumiem.